

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Activistii.

Sibiu, 3 Iunie n.

Câtă vreme partidul național român era pus în posibilitate de a funcționa, și prin supremul seu for, prin conferința națională, își precisa din când în când linia de conduită politică, decretând, amăsurat împrejurărilor, pasivitate față de alegerile parlamentare: presa patriotică nu înceta să ne mustre rău pentru această atitudine, — după ea ostila constituției și instituțiilor de stat, — cântând să ne capaciteze, că dorințele și plângerile noastre numai în parlament pot fi ascultate, aceea ce e just și echitabil numai parlamentul ne poate da, și de aceea, nu cu pasivitate, cu rezistență pasivă, ci cu intrarea în parlament vom pute câștiga și noi ce vrem să câștigăm și ce ni-se poate da fără periclitatea integrității și a unității statului.

Firește, era vorba de pasivitatea Românilor din Ardeal, cari din capul locului s'au pus pe terenul rezistenței pasive, fiindcă ei din capul locului au avut ponderose motive de a nu intra în parlamentul ungar.

Căci pasivitatea Românilor din Ardeal a fost totdeauna explicată din parte magiară așa cum trebuia să fie explicată: ca o *negățune* a stării de lucruri creată în țară fără concursul și învoirea Românilor, pe când pasivitatea celorlalți Români, — din Banat și Ungaria, — a fost considerată ca isvorită din neputința de a străbate cu candidați naționali, și de aceea mare importanță nu i-s'a dat.

Astăzi e făcută spărtura în pasivitatea Românilor din Ardeal. Cercul electoral al Dobrei a decretat activitate, și dl Dr. Aurel Vlad și-a pus candidatura în acest cerc cu program național.

Va să zică, Români au făcut începutul abandonării terenului de negățune cu privire la stările de lucruri create pe seama lor fără consentimentul lor.

Accepteză de legală situația în care se află, și pe teren legal vreau să lupte în viitoriu pentru recunoșterea drepturilor ce li-se compet ca cetățeni ai acestui stat!

Firese lucru ar fi deci, ca presa magiară să se bucure de acest bun început și să salute noua direcție politică a Românilor, să salute evenimentul de ea de mult dorit.

Dar' presa magiară observă cel mai deservit mutism față de acțiunea politică a Românilor din cercul electoral al Dobrei, ear' acea parte a ei, care îi consacră cuvinte de apreciere, o face numai pentru a trage clopotul într-o dungă, pentru a alarma opiniunea publică magiară: că primejdia e aprăpe, și primejdia e mare, pentru-că dacă va intra Dr. Aurel Vlad ca naționalist român în dieta ungară, vor căpeta poftă și alții să între, și la proximele alegeri dietale se poate pomeni parlamentul cu un mănunchiu întreg de deputați naționali români. De aceea, *trebuie împedecată cu ori-ce preț alegerea lui Dr. Vlad!*

Așa scria de es. ziariul „Magyar Szó” zilele trecute.

Ciudată părere. Pentru domnii de la ziariul acesta ar fi deci mai con-

venabil, dacă Românii din Ardeal ar rămâne și mai departe pe terenul *negățunii*, n'ar cunoște uniune, n'ar cunoște parlament ungar, n'ar cunoște legi aduse de acest parlament, — de cât dacă le-ar recunoște toate acestea și ar intra în parlament pentru a cere aci, nimic alta de cât respectarea și executarea legilor și în părțile lor bune și favorabile Românilor!

Să nu știe face ore deosebire domnii de la „Magyar Szó” între pasivitate și activitate, în ce privește pe Românii din Ardeal? Și să nu știe ei ore, că din punctul de vedere chiar al Magiarilor care e mai puțin neplăcută pentru ei? Ba da; atâta cumințenie presupunem de la ei.

Atunci de ce alarmeză opiniunea publică magiară, și de ce cer, ca alegerea unui deputat naționalist la Dobra să fie împedecată cu ori-ce preț?

S'o spunem de ce. Pentru că se tem patrioții, că deputatul, sau deputații naționaliști români, (dacă vor pute intra în dietă) n'au să-și țină gura în parlament, ci în fața țerii și a lumii întregi au să spună, că în țera noastră sunt legi sancționate, în cari se dau drepturi (puține, nu-i vorba) și naționalităților nemagiare, prin urmare și Românilor, dar' legile acestea nu le respecteză nimeni, și nu le execută nimeni; și astfel vine dat de gol în fața lumii liberalismul, cu care compatrioții nostri au făcut atâta paradă în trecut.

Iată de ce deci activistii de astăzi au ajuns să fie pentru politica magiară mai periculoși și mai temuți de cât pasivistii din trecut. Dar' fără temei. Pentru-că, de-și credem că tocmai acesta are să fie pentru mulți indemnul de a înmulți și închiega rîndurile activistilor români la alegerile proxime generale dietale, — credem totuși și aceea, că compatrioții magiari cari doresc sincer o înțelegere cu naționalitățile, se vor convinge după intrarea deputaților naționali români în parlament, că chiar din al lor punct de vedere e mai bună politica acestă de activitate a Românilor ardeleni, de cât pasivitatea din trecut. Pentru-că deputații români nu vor cere de la parlamentul țerii nimic imposibil și nerealisabil. Deputații români nu vor face alta, de cât vor conlucra și ei la întărirea și consolidarea statului comun, grijind însă tot-odată și de soarta poporului din care fac parte. De aceea, nu e nici un motiv de a le duce tema activistilor români.

Obstrucția și comitatele. Rînd pe rînd se pronunță municipiile în chestia obstrucției, inaugurată în dietă din partea opoziției parlamentare, condamnându-o și protestând în contra ei. În comitatele în cari și Românii au vot și cuvânt în salele comitatense, acestia încă își spun cuvântul, arătând, că ei nu pot să aibă încredere în actualul guvern; de aceea condamnă și ei obstrucția, dar' încredere guvernului nu votază. Așa s'a făcut zilele trecute la Arad, Brașov, Deva, și așa se va face, probabil, mâne și în Sibiu, pentru-că, după-cum se svonește, în congregația de mâne a comitatului Sibiu încă va fi pusă în discuție obstrucția parlamentară, în forma unei propuneri de încredere față de guvern.

Monumentul lui I. C. Brătianu.

Duminecă s'a făcut, după cum am anunțat în numărul trecut, desvélirea monumentului marelui patriot român I. C. Brătianu, în prezența unui imens public recrutat din toate straturile sociale ale capitalei României.

S'a celebrat la orele zece și jumătate serviciu divin din partea Înaltpreasfinților Lor, Metropolitul primat și Metropolitul Moldovei, încunjuțați de Înaltul cler. S'a desvélit apoi monumentul, salutat cu un puternic „ura” din partea mulțimei, și s'au rostit discursurile, în ordinea următoare: Dimitrie A. Sturdza, în numele guvernului, P. S. Aurelian, în numele senatului, M. Ferechide, în numele camerei, Grigore Macri, din partea Iașilor, Nicolaiide, din partea Craiovei, general Budișteanu, din partea celor cari au luptat pesteună, și Bibicescu, din partea consiliului comunal al Capitalei.

Toți au arătat meritele și patriotismul lui Ion Brătianu.

La urmă Ioan N. Polychroniade recită o frumoasă poezie ocazională.

S'a făcut apoi defilare, în fața monumentului, cu elevii de la școalele publice.

Maiestatea Sa regele Carol a adresat din incidental acesta următoarea scrisoare autografă d-nei Pia Brătianu, soția marelui bărbat de stat Ioan Brătianu:

Domna mea, Cu gândul și cu sufletul mă asociez la solemnitatea de astăzi, prin care poporul român răsplătește patrioția muncă a ilustrului Domniei Văstre soț, așezând în mijlocul Capitalei un monument măreț spre vecinică amintire.

Nu pôte fi o mângăere mai dulce, o întărire sufletescă mai mare pentru Domnia Văstră și pentru mine, ca recunoștința ce se arată nemuritorului Ioan C. Brătianu, care și-a închinat întreaga viață la mărirea țerei. Acestă recunoștință cinstește de o potrivă pe acei cari o simt și pe acela cără care se îndrepteză.

Sfătuitor statornic, credincios al Tronului, bărbat de Stat înțelept, fruntaș printră fruntași, Ioan Brătianu, a meritat vrednică răsplată ce i-se dă astăzi, ear' monumentul ce i-s'a ridicat va spune generațiilor viitoare cât de însemnată a fost partea ce a luat la neatarnarea regatului. Cât pentru mine, nu voui uita nici-odată devotațiunea cu care a servit țera și Tronul, mai ales în vremurile de luptă; avântul seu generos, pururea îndreptat spre înălțarea patriei; concepțiunea sa vie de nevoile poporului, precum și acestă dulce și simpatcă înfățișare cu care câștiga inimile și ne desvélia o bunătate de suflet fără de ură și de invidie.

Numele seu va rămâne în veci nedespărțit de aceste timpuri glorioase ale renașterii noastre și faptele războinice prin cari s'a îndeplinit, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu vitejia armatei, visul secular al Românilor.

Cu o adevărată bucurie mă folosesc de prilejul sărbătorii de astăzi spre a vă reînoui, Domna mea, încredințarea viei afecțiuni ce vă păstrez.

București, în 18 Maiu 1903.

Carol.

Pe monument au fost depuse numeroase corone. De remarcă: a Regelui Carol, a reginei Elisaveta, a Bulgariei, cu inscripția: „memoriei lui I. C. Brătianu — poporul bulgar”, etc.

Principele Bulgariei a adresat din Burgas următoarea telegramă dlui Ionel Brătianu, ministru și fiu al marelui patriot și Român I. C. Brătianu:

„Mă asociez din totă inima la pioasă ceremonie care consacră glorioasei memorie a ilustrului vostru părinte, a cărui amintire va rămâne nestersă printră poporul meu.”

Panglicele corónelor, apoi corónele Regelui și Reginei vor fi păstrate în capela din Florica, unde e înmormântat Ioan C. Brătianu.

Confederațiune balcanică.

Idea unei confederațiuni a statelor mici balcanice o sulevéză ziariul „Conservatoriul” din București, dezvoltându-și interesanta temă, într'un număr mai recent, după cum urmază:

Idea de a se uni toate statele europene într'o mare federațiune, a fost emisă la congresele de pace în câteva rînduri, și s'au vădut capete încoronate atrase de curentul acestei idei salutare. „Cu toții dorim pacea, cu toții dorim unire și bună înțelegere. Pentru-ce dar' să ne războim? Armatele ne sărăcesc, înghit o gróză de bani. Să desarmăm și să ne iubim ca frații!”

Frumoșe vorbe, dar' ce folos, când n'au temei.

Lupta pentru interese îl ține pe fie-care popor, ca pe fie-care om în vecinică stare de apărare. *Si vis pacem, para bellum*, zice proverbul latin, și ca răspuns la apelul făcut pentru desarmare vedem fie-care stat mărindu-și încă forțele armate.

Pe câtă vreme statele europene stau grupate în alianțe unele contra altora, e firese că nu desarmeze. Se întâmplă însă, că pe când doi se cêrtă, — presupunem dubla și tripla alianță, — un pericol îi amenință pe amândoi; de sigur cei doi certați vor uita dușmănia și ca ómeni cuminți își vor da mâna să înfrunte primejdia amenințătoare. Așa se va întâmpla, când America va amenința serios Europa pe cale economică.

Se pare că evoluția popórelor tinde tot mai mult spre contopirea intereselor. Ideile naționale separatiste vor trebui subordonate politicei economice. Mica Elveție trăește destul de fericită cu cele trei naționalități ale sale, pentru-că e condusă numai de interese economice. Locuitorii sunt mai înțaiu Elvețieni și pe urmă Germani, Francezi și Italiani.

Statele-Unite ale Americii presintă o populațiune compusă din cele mai diferite naționalități, cari toate și-au contopit interesele spre a deveni un popor formidabil, care, strîns unit pe terenul economic, duce luptă de exterminare contra acelor națiuni cari sunt slăbite prin certuri de familie.

Némurile cari constituiesc marea familie europenă sunt némuri ambițioase, cari vecinic se cêrtă, căutând noduri în papură. Ele nu vèd că certurile familiare le duc la ruină; nu vèd că sunt aprópe de faliment; ele se dușmănesc, în loc să caute împreună un cinstit *modus vivendi*.

O contopire a popórelor europene, în sensul Statelor-Unite din America, e imposibilă. Națiunile au prins rădăcini prea adēnci în istorie, ele prea mult și-au cultivat particularitățile de nem, pentru-ca într'o zi să renunțe la ideile patriotice ale separatismului național. Sunt vechi dușmăniile și ambițiile dintră Europeni, și cultivate prin tradiție, ele au trecut în literatură ca monu-

mente nemuritoare de ură a tot ce 'i străin de nēm.

Dacă statele mari nu se pot contopi din cauze de ură și ambiție națională, există însă o mulțime de alte state mici în Europa, cari n'au prins încă a se dușmăni serios și cari sunt amenințate de o potrivă în existența lor de către statele mai mari. Ne gândim la statele balcanice, întră cari pōte fi numărată și România, avēnd aceleași interese de apērat contra marilor cōtrotipori.

Treziți de curēnd la viață liberă, Românii, Bulgarii, Sērbii și Grecii n'au avut timp a se dușmăni de mōrte. Lupta economică i-a supuns prea de timpuriu, ca sē mai aibă timp de certuri ambițioase. Rivalitățile cari există de cātva timp în această peninsulă și cari nu odată au provocat revoluții și chiar rēșboiu pentru liberarea eventual anexarea teritoriului ocupat de Turci, nu sunt de natură a împedea o bună înțelegere întră statele balcanice.

Ceea-ce Grecii n'au fost în stare sē facă singuri, de sigur nici Bulgarii nu vor reuși sē îndeplinescă singuri, adecă anexarea Macedoniei. Același lucru se va întâmpla cu Sērbii. Despre Romāni nici nu pōte fi vorba, fiind prea depărtați de naționali lor.

Un singur lucru rēmāne de făcut: *Unirea popōrelor balcanice într'un stat mare federativ*, în sensul Statelor-Unite din America. În această formațiune de stat România ar avē prin preponderanță culturală rolul de conducătoriu.

Forma monarhică n'ar împedea această nouă constelațiune politică, din contră, ar fi o mai mare garanță de stabilitate a raporturilor intime dintră națiunile contopite. Cei patru — cinci monarhi ar constitui statul-major al armatelor balcanice, cari ar fi în stare sē înfrunte ori-ce dușmănie din afară.

Ear' când fie-care din popōrele balcanice nu 'și va mai cheltui forțele pentru o politică funestă de gravitare în afară, când fie-care își va concentra tōtă grija numai sē 'și cāștige prin muncă cinstită un rol de căpetenie întru progresarea și înflorirea marelui stat federativ, atunci un avēnt de febrilă activitate, de întrecere culturală și economică va schimba politica Orientului și va deștepta gelosia statelor bētrāne, pornite în luptă dușmănoasă contra ori-cărui progres al altora.

O nouă Americă se va desvolta în Orient, în necazul acelora cari prin politică de duplicitate caută sē pescuiescă în apa cea turbure orientală.

Chiar dacă nu s'ar conveni deocamdată la o contopire în sensul Statelor-Unite din America, deja prin faptul că s'ar pune bazele unei confederațiuni a statelor balcanice pentru apărarea și promovarea reciprocă a intereselor economice, ar fi un cāștig în-

semnat în marea luptă pentru esistența popōrelor, care luptă s'a pornit mai vi-forsă de cāt ori-când cu începutul secolului al XX-lea.

Statele mici numai unindu-se întră ele pot înfrunta atacul statelor mari. Istoria mai recentă ne dovedește acēsta în destul. Sē urmām deci drumul spre întemeierea Statelor-Unite Balcanice.

Conferențele învățătoarești.

Cercul Lupșa—Turda.

Vaidasig, 26 April v.
(Urmare).

Președintele, conform usului vechiu, ordina a se ceti protocolul conferenței trecute spre a se reimprespeta membrilor desbaterile și ideile sulatevate atunci.

Se cetește prin fostul notariu Vas. Jina.

Președintele dorește a se constata la protocol c' la ședința de astăzi ospitează mai multe persoane străine.

Se constată a fi prezenți: notariul cercual al locului, apoi parochii: Gregoriu Pop din loc, Nicolae German din Botez, Ioan Hoportean din Cucerdea-sēcucēscă, Atanasii Hoportean din Spālnaca și N. Hoportean, notariu în Hidiș, și alt numēros public din loc.

Președintele prezintă hārtia profesorului Dr. Iosif Blaga, prin care transpune spre pertractare proiectul de statute, votat în conferența învățătorilor din cercul Sebeș, și prin care se intenționează înființarea unei societăți de ajutorare pentru cazul de mōrte a preoților și învățătorilor din archidieceasă.

Se predă comisiunei de 4 constātătoare din membrii: Andreiu Muntean, Ioan Manica, Vasile Jina și Ioan Moldovan, care va avē sē vină cu raport asupra acestei afaceri. Tot acēsta comisiune va avē a veni la timpul seu cu raport și propuneri asupra tuturor afacerilor ce i-se vor încredința de aci încolo, precum și asupra obiectelor de pertractat în conferența anului viitor.

După-ce președintele prezintă actul seu prin care a convocat conferența prezentă, întrēbă de este îndestulită conferența cu obiectele puse spre pertractare, ori dorește a mai adauga lāngă acelea și altele?

Servește comunicatul spre știință și se aclude la protocol, cu aceea, cā obiectele se vor pertracta după cum timpul va permite, fără a ține cont de ordinea convocatorului.

Se pune la ordinea zilei prezentarea și cetirea elaboratelor asupra temei fixate din partea Preavenabilului consistoriu archidiecean: „Cari sunt cauzele, cā după atāția ani de frecuentare a școlei, și după atāția ani de obligativitate a frecuentării se află întrē credincioșii bisericei nōstre încă un procent atāt de mare de analfabeți și cā chiar dintrē cei cari au frecventat șcōla sunt mulți cari în viața practică negligă cu totul scrisul și cetitul, sau se feresc a arāta cā știu scrie și ceti; și cari sunt mijlocele cele mai potrivite pentru a delătura acēstă stare de lucruri păgubitoare?”

Se discută asupra elaboratului prezentat de Ioan Chioariu.

După cetirea operatului ia cuvēntul Ioan Manică, propunēnd, cā acest elaborat sē nu se desbată, ci sē se predee comisiunei alese mai sus, care apoi va avē a veni cu raport asupra lui. Ioan Moldovan este de părere, cā fie-care membru a venit pregătit de-a casă și tōți dispun de cunoștințele necesare cā sē pōtă discuta, cere a se întra imediat în discutiune liberă asupra operatului.

Punēndu-se la vot aceste propuneri, se primește a lui Moldovan. Se întra imediat în desbaterile temei.

Fiind timpul înaintat ședința se ridică la orele 1½ p. m., ear' proxima se anunță pe 3 ore p. m.

Ședința II.

(23 April c. v. 3 ore p. m.)

La ordinea zilei continuarea desbaterii asupra obiectului întrerupt în ședința I.

După observările făcute de membrii: Ioan Moldovan, Andreiu Muntean, Ioan Manică, Macaveiu Cutean, Ioan Pērvu, Teodor Nicōră, Mateiu Alexandru, Vasile Jina și după deslășirile presiului, conferența trecēnd preste propunerea lui Ioan Pērvu, de a se înființa apotece școlare și partea I din propunerea lui Vasile Jina, de a nu se lua notiță la protocol despre decursul desbaterilor, decide: operatul, întregit cu observările și propunerile desfășurate de vorbitori, se declară bun și se aclude la protocol.

Se pune la ordinea zilei desbaterile asupra chestiei: „Cari sunt cele mai bune manuale de limba magiară pentru elevii șcōlor nōstre?”

Ioan Manică cetește disertațiunea sa. Din disertațiune se vede, cā autorul propune a se folosi din limba magiară manualul de asesorul consistorial Mateiu Voileanu, cā cel ce corēspunde mai bine principiilor desvoltate.

Ioan Varga, cā recensent al temei, se alătură la propunerea autorului, Teodor Nicōră recomāndă manualele lui Ioan Dariu. Andreiu Muntean se alătură la propunerile autorului și recensentului și dorește cā la propunerea limbei magiare sē se urmeze conform indigțărilor din manuactorul lui Gramma Dōme.

Presidiul își face observarea, cā conferența nu are menirea de a critica manualele, ci are sē alēgă dintrē manuale pe cele mai potrivite și mai practice. În merit observă, cā cele mai bune manuale în acēstă materie sunt cele ce cuprind bucăți și eserciții din tōte disciplinele ce se propun în șcōlă, cu deosebire din comput și geografie, pentru-cā prin ordinațiunile mai nouie ministeriale se poștește, cā progresul din limba magiară sē fie din ce în ce mai intensiv, și fără manual corēspunđător nu se pōte face. Un astfel de manual ar fi și cel de Schullerus et Popovici. Mai iau cuvēntul propunētorii: Ioan Manică și Teodor Nicōră. Cest din urmă susține a fi mai practice manualele lui Dariu, primul susține cā acelea nu au obținut aprobarea sinodului archidiecean, la ce Teodor Nicōră zice, cā numai așa înțelege și el cā se pot întroduce, dacă au aprobarea autorității bisericești.

În conformitate cu propunerile, conferența decide: se recomāndă a se folosi cu elevii manualul din limba magiară de Mateiu Voileanu, cā cel mai corēspunđător, dar' stă în voia învățătorilor a întrebuinta și altele din cele autorizate, cu cari ar putē obținē rezultate bune.

Fiind timpul înaintat, ședința se ridică la orele 6 p. m., proxima se anunță pe ziua următoare la orele 8 a. m. (Va urma).

Cercul Dej.

— 20 Maiu n.

(Fine).

Ședința IV.

(ținută Joi la 24 April v. d. a.)

La ordinea zilei prelegerea practică din fizică: „Stările de agregatiune”.

Dșora învățătoare Leontina Beșă predă acēstă lecțiune elevilor din anul V. de șcōlă.

După o vie discuție la care iau parte mai mulți membri ai conferenței, se constată, cā tema este lucrată cu un deosebit zel și cu multă cunoștință de cauză și cā din tōte punctele de vedere este succēsă.

La ordinea zilei urmēzā prelegerea practică din Istoria patriei: Ludovic al II-lea, pentru elevii anului al V-lea de șcōlă, prelucrată în scris de învățătorul Alexandru Herman. La dorința autorului acēstă temă se predă în abstract.

După discuția liberă ce a urmat, tema cā lucrare scripturistică se consideră de succēsă.

Învățătorii Ioan Jauca și Augustin Herman cetesc elaboratele lor referitoare la a doua temă ordonată din partea Preavenabilului consistoriu: „Statorirea planului de ore pentru o șcōlă cu 2 și 3 învățători”.

Conferența, după-ce în acest cerc conferențiar se află numai o singură șcōlă cu 2 învățători, hotărăște a nu întra în discuțiunea specială a acestor elaborate, ci a le înainta Preavenabil. consistoriu, unde vor mai întra păreri de natura acēsta.

La ordinea zilei sunt rapōrtele comisiunilor permanente.

Ioan Cotuțiu (Galați), cā referent al comisiunii din tractul protopresbiterial al Bistriței, raportēză asupra mersului învățămēntului din acest tract protopresbiterial.

Raportul este ascultat cu atēțiune, se ia spre știință și fiind prezentat în scris se alătură la protocol.

În numele comisiunii din tractul protopresbiterial al Dejului raportēză referentul acēstă Georgiu Prigōnă.

Comisiunea permanentă din tractul protopresbiterial al Bistriței propune și conferența stabilește pentru sesiunea anului viitoriu următoarele teme:

I. De conținut general pedagogic.

1. Șcōla și societatea. (Disertațiune.)

II. Prelegeri practice.

1. Religione: a) Metropolitul Sava Brancoviciu, pentru despărțēmēntul al VI-lea;

b) O istoriōră sau poveste cu conținut moral, pentru despărțēmēntul prim (I).

FOIȘORĂ

Convorbiri de masă.

De **Carmen Sylva.**

Era la prânzul de sēră în sala de măn-care din Sinaia.

Încăperea e fōrte frumōsă: Tōtă tapisată cu table de lemn de nuc închis, avēnd patru feresti colorate, reprezentānd viața cavalerilor, și un plafond casetat. În fie-care casetă e prinsă o bucată de piele de aur vechiă veritabilă și de fie-care nod atārănă ca un strop gata sē pice, o lampă electrică, așa cā tōtă încăperea pare luminată de sus, nici o lumină de pe masă nu neliniștește ochii și totuși totul plutește într'o temperatură strălucire. În mijlocul mesei sare nașul castelului, Peleșul, în persōnă, căci l'au adus prin țevi până aci și sare și dansēză, când voești, ziua și nōptea. El șoptește împreună cu ceilalți la tōte convorbirile, rēcōrește încăperea când e cald, ear' basenul în care cade e de sticlă verde, cele mai adese-ori plin cu flori, cā și tōtă masa, care pare a continua în oglinđi mica oglinđă a apei și care face sē se vadă

de două-ori, tōte florile ce zac în jurul ei și pe ea. Sunt garnituri de roze de alpi, apoi numai flori de cāmp sau euzian și trollius, sau trandafiri, anemone sau mac în tōte colorile și nuanțele. Imi place, când o frumōsă armonie de colori înfrumșețēză masa, sau un singur fel de flori, sau dacă 's mai multe feluri, flori de aceea cari își șed bine una celeilalte. Fōrte frumos este când tōtă masa e plină cu clopoței ce se înclină lin, sau când puțul săritor e acoperit de un drăguț chioșc de frunziș verde, par'cā ar putē sē se preumbe sub el figuri de Tanagra. Eu am și umplut cāte odată tōtă masa cu figuri de Tanagra ascunse în verdēțā sau cu grupe din porțelan de Meissen. Cāte-odată apare și numai flōrea reginei cam grav și solemn; dar' fōrte frumos. Tōmna apar buruenile de tot soiul și frunzele roșii de viță și fagul în tōte nuanțele în ghirlande grōse, sau flōrea sōrelui cu tot soiul de flori galbene fōrte mici în tōte nuanțele — după cum e și anotimpul.

Nu-mi place sē mănānc și nu mănānc mult — cele mai adesea ceva din pōme și cel mult pāne, și de aceea voiu sē am o desfātare pentru ochi pe când se mănāncă. Desfātarea pentru ochi se întinde și asupra celor cari șed în jurul mesei: fete frumōse în

costum național, printră cari princessa cu copii ei contribue mult la înfrumșetare. Sēra copii nu vin. La acēstă oră ei dorm în pat. Noi însă venim atunci de la muzică, încă plini de gânduri frumōse și voim sē ne odihnim de munca zilei atāt de lungi. Ziua mea în deosebi e lungă, deōre-ce adesea încep a lucra la trei ore de dimiņēță. De aceea imi plac la masă convorbirile vesele, la cari tinerii muzicanți contribue cu prisosință spunēnd tot felul de glume și povesti, cari smulg cāte-odată chiar și seriōsei fețe a regelui un zimbet.

Astfel într'o sēră cineva ridică chestiunea cā ce ar face fie-care, dacă ar avea miliarde, deōre-ce miliōnele trec astăzi drept sărăcie și numai miliardele se socotesc cā avere.

Principele spuse cā ar lua mēsurile cele mai energice pentru a scāpa România de bōlele de cari suferă acum fōrte mult, de grōznica pelagră, de tuberculosă, etc. — lucruri cari distrug multe generațiuni încă și acum când fiorōsei angine i-s'a pus pedicā.

Princessa spuse cā ar planta nenumērate grādini cu așa cantități de flori cum se vi-sēză numai în povești, și cā ar ține atāția

căi în cāt sē se sature odată dragostea ei de cai.

Un adjutant spuse cā ar face sate mōdel, cu case drăguțe și sănētōse, pentru-cā țērāni sē locuiescă sănētōs și comod și sē afle odată ce însemnă confortul.

Un pictor frances a zis cā ar clădi o arenă în marmoră albă, în stilul arenelor romane, pentru a da poporului distracții după gustul lūmei antice.

Eu am spus cā ași clădi o catedrală, de care sē fie alăturată o șcōlă de artă, nu numai pentru muzicanți, așa cā în catedrală sē putem serba cele mai splendide serbări de muzică, ci și pentru arhitecți, sculptori și pictori, așa cā tōte artele ar fi reprezentate și lumea ar face pelerinagii în România pentru a găsi pe mēstria cei mai sublimi.

Regele tăcū și ascultă; un diplomat zimbă puțin și puse cu un cuvēnt spiritual și zeflemist surdină la tot entusiasmul acēsta, spunēnd fōrte liniștit: „Eu ași păstra miliardele pentru mine”.

Un riset general salută gluma acēsta și convorbirea continuă, fie-care apārāndu-și ideile sale, combātēnd pe celalalt și reducēndu-l la absurd.

(Va urma).

2. Limba română: Tractarea poeziei „Judecățile sunt păgubitoare, (piesa 4, pag. 43, Carte de cetire II. de Popescu — Dr. Șpan) cu privire la cetit și conținut. — Despărțământul al III-lea.

3. Limba magiară: Descrierea cărții în mod paralel în limba română și magiară.

4. Comput: Numeri de la 10—100 în zeci curați, pentru despărțământul al II-lea. Tema se va tracta în două părți:

a) Partea I-a: Adătuirea și substrațtuinea.

b) Partea a II-a: Multiplicațtuinea și divisiunea.

5. Istoria patriei: Regele Mateiu, pentru despărțământul al V-lea.

6. Istoria naturală: O temă din „Botanică“ după liberă alegere, pentru desp. al IV-lea.

Comisiunea își exprimă dorința, ca aceste teme să fie lucrate după metoda treptelor formale.

Se purcede la alegerea comisiunilor permanente.

Ca membri în comisiunea permanentă pentru protopresbiteratul Bistriței se achemă: Ioan Cotuțu (Galați), dșora Leontina Beșă și Simion Pahone.

Pentru protopresbiteratul Dej: Georgiu Prigună, Augustin Herman și Bartolomeu Fărcașu.

Terminându-se cu acestea agendele conferenței învățătorești din anul acesta, dl. comisariu covistorial dând espreziune mulțamirei și bucuriei, ce o simte totdeauna când se află în mijlocul învățătoreștii, mulțamește membrilor pentru interesul și râvna arătată în ședințele acestei conferențe și punându-le la inimă împlinirea cu scumpătate a datorinței într-o oricare împrejurări, declară ședințele conferenței pentru anul acesta încheiate.

Un întreit „să trăiească“ a isbucnit din pepturile tuturor la adresa dlui comisariu consistorial Grigorie Pletos.

În decursul zilelor de conferență am avut și ore de distracție.

În urma unui conclud luat în conferența anului trecut, corpul învățătoreștii din frunța comună Borgo-Bistrița, în frunte cu dșora Leontina Beșă, ne-a suprius foarte plăcut prin arangiarea unei producțiuni declamatorice-teatrale, ce a avut loc în ziua de sântul George sêra în sala cea mare a frumosului hotel comunal din Borgo-Prund.

Representațtuinea s'a dat cu elevii școlii elementare și de repetiție din Borgo-Bistrița. Programul de o estensiune corêspundêtoare și compus din puncte bine alese, a fost esecutat spre cea mai mare mulțamire a publicului.

Mai mult a plăcut scena militară de Vasile Alexandri „Vivandiera“, fiind elevii debutanți rechiamați pe bină în două rânduri, ear' dșora Leontina Beșă prin declamarea deplin succêsă a poeziei „Ziua învierii“ de Gerge Coșbuc a stors admirațtuinea publicului present, fiind recompensată din partea acestuia cu nesfârșite aplause și rechiamată de repetiție-ori pe bină.

Programul s'a terminat la 10½ ore sêra. Atunci cu mare entusiasim s'a început dansul în frunte cu „Someșana“, în care se făceau foarte bine câteva frumoșe costume naționale de pe Valea-Bârgăului, cu cari s'au prezentat de această dată nu tocmai multe dșore. Cu însuflețirea de la început s'a continuat petrecerea până în ziua albă, când toți se grăbiau cătră casă, ducând în inimi frumoșe suvenir.

Joi în 24 April la 12 ore a. m. s'a dat apoi un frumos banchet în onôrea preanoratorului și mult iubitului nostru comisariu consistorial Grigorie Pletos.

Învățătoreștii rêmăși în Borgo-Prund, după încheierea conferenței au vizitat fabrica de hârtie din loc, unde proprietariul acesteia dl Haltrich a ținut o frumoșă și instructivă prelegere despre fabricarea hârtiei, arătând și deescriind tôte aparatele ce se folosesc spre acest scop.

Vineri, 25 April v., cu trenul de 10½ toți învățătoreștii au plecat cătră casă, ducând fie-care cu sine frumoșe suvenir de la această conferență, ținută pe încântătoreă vale a Bârgăului.

Georgescu.

NOUTĂȚI

Regele Alexandru la — Viena. Un corresponsent al ziarului „Budapesti Hirlap“ sustine a ști „din isvor foarte bun“ că regele Alexandru al Sêrbiei împreună cu regina Draga va face vizită M. Sale la Viena încă în cursul lunii curente.

Regele Victor Emanuel, al Italiei, cum raportează o telegramă din Roma, va pleca la Paris în 15 Iunie, ear' de acolo va merge la Londra. Un inspector polițial din Roma a și plecat deja la Paris, pentru-ca în înțelegere cu șeful poliției parisienne să iese dispozițtuione necesare pentru siguranța regelui pe timpul călătoreștii.

Parastas pentru Dr. I. Rațiu. Întru odihna sufletului rēposatului Dr. Ioan Rațiu, presidentul partidului național român, se va oficia Duminecă (ziua Rusaliilor) parastas în biserica gr.-cat. din Sibiu, cum și la Turda și Cluj.

**Examen de religiune gr. or. în Buda-
pesta.** „Poporul Român“ din Buda-
pesta. În numărul dto 31 Maiu st. n. următorele:
Examenul din religiune cu elevii români cari
cercetăză școlile din loc s'a ținut din partea
dlui catechet G. G. Bogoieviciu, preotul nostru,
sub presiuența dlui G. Szerb, deputat dietal
și consilier al curții regeshi, comisariul esmis
din partea dieceșei aradane. Examinati au fost
56 elevi și eleve; au fost și vro 8 maturisânți,
într-o cari dșora Bontiloviciu și dl Zeno Puș-
cariu, fiul dlui jude de tribunal Dr. Iuliu cav.
de Pușcariu. Resultatul examenului a fost
foarte bun.

Corône eterne. Presidentul „Reuni-
nei sodalilor români din Sibiu“, dl Victor
Tordășianu, dăruiește fondului vêduvelor și or-
fanilor meseriașilor români, întru eternizarea
memoriei mult regretatului seu vêr Teofil cav.
de Frâncu, fost șef de birou în ministeriul
cultelor din România, suma de 5 cor.

Post de notariu. Sub numărul 2594
și cu termin până la 14 Iunie st. n. e pu-
blicat concurs la postul de notariu-adjunct
în comuna Bachovâr (comitatul Timiș), dotat
cu 1000 corône salariu. Cererile concursuale
sunt a se trimite protopretorului Unger János
în Buziaș (Temesmegye).

Post de medic cercual. Sub numărul
2670 și cu termin până la 28 Iunie st. n. e
publicat concurs la postul de medic cercual
în Mânăstur (Monostor) în comitatul Timiș.
Dotatiunea: 1400 corône salariu, 200 corône
bani de cuartir și taxele pentru cercetarea
bolnavilor. Cercul constă din 6 comune, pe
cari medicul are să le viziteze cel puțin
odată pe săptămână. Pentru înbunătățirea
dotatiunii și schimbarea sedului sunt deja în
curgere demersurile necesare. Cererile con-
cursuale sunt a se trimite protopretorului
Pongrácz Miklós în Vinga.

**Poplăcenii sunt în drept să vîndă
carne.** În unul din numerii anteriori ai zia-
riului nostru dăserăm știre, că o deputație a
măcelarilor din Sibiu a cerut la ministru de
comerciu să interzică măcelarilor poplăcenii
(și de prin celelalte comune din jur) vinde-
re de carne în piața Sibiului, motivând că
li se face concurență păgubitoare. Zilele vce-
stea ministru a hotărît deja în cauza cererii
menționate, enunțând, că poplăcenii (și cei-
lalți cari se ocupă cu vindere de carne în
piața Sibiului) pot și mai departe să taie și
să vîndă carne în piața Sibiului.

Examen e bune în tractul Deva. Cu
datul 18 Maiu st. v. ni-se serie din Fornădia
că Mercuri (14 Maiu) ținându-se examenul
anual la școlile nôstre populare din comunele
Bejan-Cănel, Chișcădaga și Nevoeș (tractul
Deva), resultatul acelor a fost spre bucuria
și mulțamirea tuturor; atât rēspunsurile din
diteritele obiecte de învățământ, cât și cântă-
rile bisericești și lumene ale elevilor a fost
foarte bune și precise, deosebi la Bejan Cănel
și Chișcădaga, ceea-ce e a se mulțami zelului
învățătoreștii Petru Aslău (Bejan), Dumitru
Comșa (Chișcădaga) și N. Radu (Nevoeș), cum
și interesului ce protopresbiterul tractual G.
Romanul îl are pentru cauzele bisericești-școl-
lare din tractul seu. Examen e bune din presi-
date de protopresbiterul, ear' ca oșpeți au
asistat la ele, pe lînge părinții elevilor și
popor din comunele respective, preoții G. Guga
(Șoimuș), N. Berariu (Bejan), P. Câmpian
(Fornădia), N. Popovici (Chișcădaga), învăț-
toreștii Ilie Mihaiu, N. Sintimbrin, P. Aslău,
D. Comșa și N. Radu.

Capitanul de artilerie Victor Verzea,
cu serviciu în m'nisteriul de răboiu al Ro-
mâniei, la 10 Maiu st. v. a fost avansat la
gradul de major. Dl Verzea e în etat numai
de 36 ani și e fiul parochului Alexă Verzea
din Satulung (tractul Brașov).

În atențtuinea pantofarilor. Camera
com. și industr'ală din Brașov face cunoscut,
că ministeriul r. u. de honveți a deschis con-
curs de furnisare pentru 14.005 părechi de
boconci și 10.665 părechi de încălțăminte ușore
pe sêma honvețimeii, la care concurs vor fi
admiși numai micii-industriași. Prețul bocon-
cilor e fixat cu 10 cor. 23 fil. părechea, ear'
al papucilor ușori cu 8 corône 68 fil. părechia.
Informațtuioni detaiate se pot lua de la came-
rile com. și industriale.

Din tragediile vieții. Pantofarul Io-
sif Gertheis din Timișôra avea șese copii. În
timpul din urmă i-au murit de tifus patru,
rêmânând numai cu doi, pe cari împreună cu
soție sa îi grijia ca lumina ochilor. Sêptemăna
trecută însă crudela bôlă a atacat și pe acești
doi, la ce mama lor s'a intristat așa de mult
în cât a nebulit, aflându-se acum în spitallul
din Timișôra, în secția alienaților.

Un jubileu — nesperbat. Capitala Ru-
siei și-a început Duminecă sêrbarea jubileului
de 200 ani de la întemeierea sa prin țarul
Petru cel Mare, în care scop a invitat tôte
capitalele europene. Deodată cu ea însă, ar
fi putut să și sêrbeze un însemnat jubileu
incă o capitală, — țință de mari aspirațtuioni
rusești: Constantinopolul. Căci Vineri (29
Maiu) s'au împlinit 450 ani de când Constan-
tinopolul, din capitală a imperiului roman or-
iental a devenit capitală europenă a impe-
riului turcesc. Trei sute mii de ostași ai lui
Mohamed II. au bătut timp de un an cetatea
Bizanțului, apêrată de împêratul Constantin
XII cu abia 9—10.000 de ostași (cam trei
mii de italieni și cam șese mii de greci). În
29 Maiu 1453 Bizanțul a cădut; Mohamed
a intrat învingător, punând pe catedrala Sf.
Sofia semiluna în locul crucii, și făcându-și
Bizanțul capitală a imperiului turcesc, atât
de puternic și temut odinôră. Dar mărirea
din vremurile apuse a apus și ea cu vremu-
rile. Imperiul turcesc de acum are alte griji
și alte necăzuri; nu-i dă mâna să jubileze!

Kohn — protesteză! Sâmbătă tribu-
nalul din Buda-
pesta a osândit pe comerciantul
Frideric Kohn la două luni închisore, pentru
criidă frauduloșă. Când presidentul, după pu-
blicarea sentinței a întreat pe Kohn, că
mulțamit e cu sentința, ori anunță recurs?
— el a rēspuns, că protesteză. „Ești mulțam-
it, ori anunți recurs?“ — repetă presiden-
tul, explicându-i că „protest“ nu are loc. „Eu
totuși protestez“ — a rēspuns Kohn, —
fiind-că nu cred că regele, în numele căruia
m'ați osândit, să aibă cunoștință de sentința
acesta atât de nedreptă.“

**Conspirație contra regelui Alexan-
dru și principelui Ferdinand.** Zărele pa-
risiene publică o telegramă dată din Belgrad,
de cuprinsul că la Belgrad și la Sofia s'a
dat de urmele unei estinse conspirațtuioni, care
avea de scop asasinarea regelui Alexandru al
Sêrbiei și principelui Ferdinand al Bulgariei.

Indreptare. În darea de sêmă publi-
cată în numărul 54 al ziarului nostru s'au
strecurat următorele erori: dl P. Lula, preot
în Bobâlna a contribuit cu 1 corônă (nu cu
2), dl preot I. Bogdan o contribuit cu 2
corône (nu cu 1 corônă), și a mai contribuit
și domnul D. Costea, preot în Nădăștie, cu
1 corônă.

Concert în Nereu (Banat). Din in-
cidentalul stințtorei casei naționale, corul vocal
bisericesc din Nereu (Nyerö), pentru a-și crea
o bibliotecă, arangiază un concert împreună
cu joc, a dâva zi de Rusalii, Luni la 26
Maiu (8 Iunie) 1903, în sala casei naționale
din loc. În pâușă se va juca „Călușeriul“ și
„Bătuta“. Inceputul la 8 ore sêra. Supra-
solvirii și oferte marimôșe se primesc cu
mulțamită și se vor cuita în publicitate.

Cărți și reviste.

„Convorbiri literare“, fascicoul 5 dto
1 Maiu st. v., au apărut cu următoreștii su-
mariu: Lordul cel mititel, roman de F. H.
Burnet, tradus de A. (urmare din fascicoli
anteriori); Din Rucăr, roman original, de Ciru
Economul (urmare din fascicoli anteriori);
Studii și notițe filologice (Etimologii), de Dr.
Sextil Pușcariu; Vlad-Vodă Călugărul, mono-
grafie istorică, de Alexandru Lăpêdatu (cetită
în „seminariul de istoria Românilor“ de la fa-

cultatea de filosofie și litere din București);
Mormintele domnești de la Mânăstirea-Dealul,
de Alexandru Lăpêdatu; Manifestări noue ale
unei școle vechi, recensiuine de N. Iorga asu-
pra studiului „Despina fragment istoric“ al
lui Ionescu-Gion, publicat în revista „Lite-
ratură și artă română“ nr. 1 și 2 din anul
VII; Doine, eulse din Zorlențu-mic (Banat),
de E. Hodoș; Documente din archivele An-
gliei, privitoare la domnia lui Alexandru Lă-
pușeanu și Iacob Eraclid Despotul, de Marin
Dumitrescu; Corresponsența din tinerete a lui
M. Cogălniceanu (scrisori din Berlin), comu-
nicate de Petru V. Haneș; Recensiuine făcută
de Al. Lăpêdatu asupra operelor „Cantacuzinii
și operele lor“ arangiate și publicate de N.
Iorga, și în fine „comunicări mărunte“, într-o
cari și propunerea lui I. Negruzzi făcută Aca-
demiei române în ședința din 18 April a. c.
pentru ridicarea unei statue poetului Vasile
Alexandri.

„Conv. literare“ apar în București în fasci-
coli lunari, în editura librăriei Socecu et. Co.,
și costă 15 corône pe an.

„Nouă teorie cosmogonică“, tractat
astronomic de * *. Bistrița, tipografia A. Baciuc.
Editura autorului.

„Școlă și familia“, fôie pedagogic-
literară, redactată de învățătoreștii Ioan Dăru
în Brașov, nr. 5—6 dto 30 April, a apărut
cu următoreștii sumariu: Școlă pedagogică her-
bartiană (biografia și portretul lui I. Fr. Her-
bart), de I. Dăru; Treptele formale și ade-
vărata lor origine, de inv. George Maican;
Din icôna școlii române la finea vêcului XIX
(biografia și portretul inv. C. Mușlea), de I.
Dăru; Gropariul, poezie de Rădulescu-Niger;
Însuflețirea învățătoreștii, de inv. V. Dumit-
trăș; Cum îngrijia Maria de copii? (exemplu)
de Cornelia; Lecțiune practică din Abecedar:
litera „d“ din cuvântul „pod“, de inv. Alexan-
drina Trifa; și sonul „u“ cu elevii anului I. de
școlă, de inv. Ioan Crișan; Clasele principale
ale interesului (după pedagogia lui Herbart),
de inv. Radu Prișcu, apoi maxime despre
copii, raport despre conferența inv. din cercul
Brașovului și cronice.

„Școlă și familia“ apare în Brașov la 1
și 15 a lunii și costă 6 corône pe an. Redac-
tor și editor Ioan Dăru, inv. în Brașov.

„Cântările funebre“ pentru cor
bărbătesc în 4 voci, de Dimitrie Cunțanu.
Broșura cuprinde pe 19 pagine următorele
cântări: 1. „Românime mult cercată“, Imn,
la mormântul Marelui Andreiu, textul de Z.
Boiu. 2. „Amin“, Troparele: „Cu duhurile
dreptilor“ și „Tu ești Dumnezeu, carele te-ai
pogorît în iad“. 3. Tôte rēspunsurile la Ectenii.
4. „In veci pomenirea lui“. 5. „Cu adevêrat
desertăciune sunt tôte“. 6. „Cu sînții odihnește
Christose“. 7. „Venii fraților sê dăm mortului
sărutarea cea mai de pe urmă“. 8. „Sfinte Du-
nezeule“. 9. „Plâng și mă tânguesc“. 10.
„Aliluia“ și Tropariul: „Cela ce cu adâncul
înțelepciunii“.... la Părăstase. Aceste cântări,
în broșuri legate, se pot procura de la libră-
ria archidieceșană în Sibiu cu prețul de 2
corône și 20 fil., plus porto postal nereco-
mandate 10 fil., recomandate 55 fil.

În Tipografia archidieceșană a eșit
de sub tipariu Liturgieriul (cu
litere latine) revisuit și retipărit cu
binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale
dlui Ioan Metianu, arhiepiscop și me-
tropolit. Cuprinde, pe lîngă cele trei
și liturgii, rugăciunile ocașionale din li-
turgieriul vechiu și numărôșe îndru-
mări tipicale pentru toți slugitorii la
altariul Domnului, precum și „Rându-
iala chiâmării Duhului sfânt“, reclamată
din mai multe părți. Se estinde pe 42
côle de tipariu și se presintă și din
punct de vedere tehnic ca o carte ce
face cinste tipografiei archidieceșane.
Se pôte procura de la Librăria archi-
diecesană din Sibiu (Nagyszeben). Pre-
țul: broșat cor. 6—, legat cor. 8—.

Nr. 288 bis.

[79] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Masca** din protopresbiteratul Solnocului, pe baza Venerabilului ordin consistorial din 18 Martie 1903 nr. 2907 bis., se scrie de nou concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Tel. Rom.”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroch sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții vor avea să-și așternă petițiile în termenul deschis, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta resp. a celebra și cuvânta.

Cupșeni, în 11 Maiu 1903.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial concurent.

S. Cupșa
protopresbiter.

Nr. 263/1903

[82] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch **clasa primă**, în a doua parohie vacanta a **Brețului**, tractul Treiscaunelor, pe baza concludului comitetului parochial din 11 Maiu 1903, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Tel. Rom.”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru completarea venitelor preoțești de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile lor, instruite conform normelor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul fixat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, pentru a cânta, respective a servi și predica.

Brețcu (Bereczk), 11 Maiu 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Treiscaunelor.

Constantin Dimian
adm. protopresb.

Nr. 25/903

[81] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacanta **Rotbav**, protopresbiteratul Brașovului, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la comitetul parochial sau de la oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral în termenul indicat.

Concurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică spre a cânta respective a celebra.

Rotbav, din ședința comitetului parochial, ținută la 4 Maiu 1903.

George Radu
president.

George Fulca
notariu.

Nr. 443/903

Cu consensul subscrisului.

Brașov, în 17 Maiu 1903.

Vasile Voinea
prot.

Nr. 68—1903

[80] 2—3

Concurs

Prin acesta se publică concurs pentru întregirea postului vacant de paroch în **Santa-Maria-de-petra** din tractul Hațegului cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele în această parohie de clasa a III-a sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Concurenții se-și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și se se prezenteze în comună spre a-i cunoște poporul.

Hațeg, în 17 Maiu 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiter al Hațegului.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 328—1903.

[69] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III-a **Vorța** cu filia **Valea-lungă**, tractul Iliei, pe baza rezoluției Preav. Consistoriu archidieceșan din 31 Decembrie a. tr. nr. 13,835 bis. și al concludului comitetului parochial din 22 Februaru a. c. — se scrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post, sunt cele fasonate în cota B. pentru întregi-

rea venitelor preoțești de la stat, despre cari venite concurenții și pot lua informațiuni de la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și au a se prezenta în vre-o duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Ilia, la 29 April 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Iliei.

George Oprea
protopresbiter.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgăriuri de inimă, asma, auzul greu, sgăriuri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [2] 15— de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vândare pentru țeră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1903.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.			Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.			Tren de pers.	Tren de accel.	Tren de pers.	Tren de accel.		
10.—	10.—		2.10	pl.	Viena	sos.	1.50	6.32	6.32	1.50	10.00	10.00	12.30	8.50	pl.	Viena	sos.	3.25	7.20	6.32	6.32
9.—	6.50	5.45	9.15		Budapesta (gara centrală).		7.10	9.35	6.44	7.50	8.10	6.00	10.00	2.15		Budapesta (gara centrală).		6.10	1.10	7.20	9.30
11.56	9.07	9.27	11.19		Szolnok		3.37	7.12	3.46	5.32	11.09	8.53	1.30	4.22		Szolnok		2.49	11.19	4.13	7.32
2.14	10.43	11.53	12.55		P. Ladány	pl.	12.54	5.27	1.12	3.56	3.32	11.51	6.05	7.11	sos.		pl.	9.35	8.18	11.20	4.21
3.49	11.56	1.43	2.11	sos.	Oradea-mare	sos.	11.04	4.15	11.36	2.38	4.07	12.11	6.35	7.18	pl.	Arad	sos.	9.05	8.08	10.50	4.00
4.10	12.11	2.06	2.18	pl.	Mező Telegd		10.40	4.09	11.15	2.32	4.19	—	6.46			Glogovaț		8.55		10.38	—
4.50	12.52	3.04	2.51		Rév		10.05	3.45	10.41	2.03	4.41	—	7.06			Gyorok		8.34		10.14	—
5.33	1.40	3.50	3.26		Bratca		9.31	3.24	10.10	1.37	4.53	—	7.16			Pauliș		8.14		10.00	—
5.56	2.06	4.14			Ciucia		9.10		9.53		5.06	12.49	7.34	7.55		Maria-Radna		7.54	7.30	9.45	3.27
6.42	2.50	5.02	4.16		Huiedin		8.37	2.46	9.23	12.55	5.34	—	7.54			Conop		7.22		9.15	—
7.23	3.30	5.49	4.52		Nadășul-ung.		7.58	2.13	8.47	12.23	5.49	1.16	8.08	8.21		Bérvava		7.05	7.00	3.57	2.57
8.23	4.27	6.56			Cluș	pl.	6.42		7.35		6.36	1.46	8.47	8.51		Soborșin		6.27	6.34	8.15	2.31
8.37	4.42	7.12	5.55	sos.	Apahida	sos.	6.17	12.9	7.13	11.10	7.10	2.05	9.12	9.03		Zam		5.50	6.08	7.41	2.05
8.54	4.52	8.30	6.11	pl.	Ghiriș		5.41	12.23	6.45	10.50	7.39	—	9.34			Gurasada		5.23		7.16	—
9.11	5.18	8.59	6.27		Cucerdea	pl.	5.22	12.01	6.27	10.34	7.50	2.27	9.42	9.30		Ilia		5.13	5.45	7.06	1.39
10.21	6.26	10.41	7.27		Uióra		3.58	10.46	5.18	9.30	8.15		10.03			Branicica		4.49		6.43	—
10.47	6.52	11.16	7.50		Vințul-de-sus	sos.	3.14	10.08	4.43	9.00	8.41	2.54	10.27	9.57		Deva		4.27	5.19	6.20	1.12
10.58	6.57	11.31	7.52		Aiud	pl.	3.02	9.58	4.33	8.55	8.56	3.06	10.41	10.08		Simeria (Piski)		4.12	5.08	6.05	1.00
11.05	7.04	11.40	7.56		Teiuș	sos.	2.56	9.52	4.27	8.50	9.45	3.32	11.24	10.40		Orăștia		3.33	4.36	5.19	12.33
11.13	7.11	11.50			Crăciunel		2.49	9.45	4.20		10.03	—	11.44			Șibot		3.13		4.55	
11.34	7.33	12.20	8.16		Blaș (ungh. Tërnavel)		2.27	9.22	3.59	8.29	10.30	4.—	12.04	11.08		Vințul de jos		2.53	4.09	4.34	12.05
11.52	7.53	12.46	8.32	sos.	Blaș	pl.	2.05	9.—	3.38	8.12	10.49	4.23	21.24	11.20		Alba-Iulia		2.33	3.57	4.17	11.44
12.24		1.30	8.37	pl.	Micăsasă	sos.	1.29		3.02	8.00	11.25		12.58	11.42	sos.	Teiuș	pl.	2.00	3.33	3.43	
12.58		2.05			Copșa-mică		12.57		2.36												
1.07		2.16	9.05		Mediaș		12.43		2.21	7.35											
1.14		2.24			Elisabetopole	pl.	12.36		2.16												
1.45		3.02	9.31	sos.	Sighișoara	sos.	12.02		1.44	7.08											
2.01		3.20	9.43	pl.	Hașfalău		11.41		1.25	6.56	—	2.00	7.30	4.10	plcă	Vințul-de-jos	sos.	11.43	7.43	10.15	—
2.15		3.32	9.47		Homorod		11.09		1.06	6.50	—	2.24	7.57	4.31		Sebeșul-săseșc		11.27	7.23	9.55	—
2.33		3.49	10.01		Agostonfalva		10.53		12.51	6.37	—	2.47	8.20	4.49		Câlnic		11.09	6.43	9.15	—
3.04		4.18	10.25		Apaja		10.24		12.23	6.16	—	3.11	8.44	5.03		Cunța		10.59	6.34	9.02	—
3.40		4.52	10.53	sos.	Feldioara	pl.	9.48		11.49	5.49	—	3.21	8.54	5.17		Mercurea-Sărătura		10.44	6.15	8.43	—
3.47		5.04	11.—	pl.	Brașov	sos.	9.02		11.42	5.42	—	3.40	9.12	5.31		Mercurea		10.32	6.00	8.28	—
4.03		5.33	11.14		Timiș		8.43		11.27	5.28	—	3.54	9.26	5.42		Apoldul-mic		10.22	5.13	8.14	—
5.28		7.03	12.26		Predeal	pl.	7.30		10.18	4.23	—	4.30	10.05	6.11		Apoldul-mare		10.05	4.55	7.52	—
6.03		7.43	12.58		București	pl.	6.49		9.59	3.50	—	4.58	10.33	6.33		Galeș		9.46	4.25	7.24	—
6.34		8.13	1.16				6.27		9.17	3.35	—	5.27	11.07	6.56		Săliște		9.30	4.05	7.05	—
7.10		8.48	1.35				5.56		8.49	3.15	—	5.40	11.20	7.06		Săcel		9.11	3.40	6.41	—
7.50		9.27	2.09	sos.			5.20		5.00	2.18	—	5.50	11.30	7.15		Cacova		9.01	3.23	6.29	—
11.40			2.19	pl.					4.05	1.42	—	6.01	11.45	7.24		Orlat		8.51	3.16	6.17	—
12.38			3.01						3.32	1.12	—	6.18	12.03	7.35		Cristian		8.31	2.43	4.50	—
1.11			3.31						8.40	8.05	—	6.44	12.29	7.56		Turnișor		8.07	2.17	5.17	—
8.10			9.40	sos.							—	6.55	12.40	8.05	sos.	Sibiiu	plcă	7.57	2.05	5.05	—

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș										Arad — Timișoara											
tren de persoane				tren mixt.			tren de pers.	tren mixt.	tren de pers.	tren de pers.				tren mixt.			tren mixt.	tren de pers.			
2.21	4.43	11.20	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.—	9.32	3.02	12.50	—	6.15	11.56	5.00	pl.	Arad	sos.	10.43	3.44	10.59	—
3.40	6.36	12.39	8.50		Ocna (Scalde)	pl.	4.57	8.08	1.27	11.47	—	7.00	12.42	6.14		Vinga		9.47	3.01	10.17	—
3.58	7.04	12.57	9.15	sos.	Sibiiu		4.37	7.41	12.58	11.27	—	7.21	1.05	6.52		Merczifalva		9.09	2.33	9.50	—
tr. mixt.	tr. mixt.	—	—	pl.		sos.	—	7.33		8.57	—	7.49	1.35	7.39	sos.	Timișoara	pl.	8.25	2.00	9.17	—
4.33	—	—	—		Tâlmaciul mare		—	6.45		8.04											
5.23	—	—	—		Avrig		—	6.01		7.15											
6.15	Comunică Nimic! Marja și Vinerea.	3.59	—	sos.	Făgăraș	pl.	—	3.32		4.25											
8.34		6.35	—																		

Notă. Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerele încadrate în linii negre înseamnă orele de noapte.

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș

tren de persoane	tren mixt	tren de pers.	tren mixt	tren de pers.
2.21	4.43	11.20	7.10	pl. Copșa mică
3.40	6.36	12.39	8.50	sos. Ocna (Scalde)
3.58	7.04	12.57	9.15	pl. Sibiu
tr. mixt	tr. mixt	tr. mixt	tr. mixt	pl. Tâlmăciu mare